

EL RÀNQUING D'EL PERIÓDICO Setmana del 3 al 9 de juliol

↓ POSICIÓ RESPECTE DE LA SETMANA PASSADA X SETMANES A LA LLISTA XX,XX € PREU DEVENDA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
FICCIO										
Català	'Sota l'aigua' Paula Hawkins La Campana Una dona cuida la filla adolescent de la seva germana després de la mort d'aquesta. 446 p. = 7 19,90 €	'Individus com nosaltres' Ferran Torrent Columna Un periodista prepara una novel·la en l'agitada València d'inicis del 2015. 432 p. ↑ 5 20,50 €	'La substància del mal' Luca D'Andrea Rosa dels Vents Un documentalista nord-americà investiga uns crims al Tírol. 464 p. ↓ 3 20,90 €	'Nosaltres dos' Xavier Bosch Columna Una història sobre la profunda amistat entre un home i una dona al llarg dels anys. 560 p. ↓ 16 21 €	'Algú com tu' Xavier Bosch La butxaca (Butx.) L'apassionada història d'amor d'un galerista d'art francès i una noia catalana a París. 352 p. ↑ 29 9,95 €	'Els estranys' Raül Garrigasait Edicions de 1984 Les vivències d'un jove prussià que travessa el Pirineu per lluitar en la guerra carlista. 185 p. ↑ 2 17,50 €	'La noia del tren' Paula Hawkins La Campana (Butx.) Una noia que viatja sempre al mateix tren observa una estranya escena des de la finestra. 464 p. ↑ 66 12,95 €	'Wonder' R. J. Palacio La Campana La dura i emotiva història d'un nen que té una greu deformitat a la cara. 420 p. ↓ 141 14 €	'La senyora Stendhal' Rafel Nadal Columna Un home evoca el seu passat al trobar una postal en una llibreria de Girona. 304 p. ↓ 23 18,50 €	'Rosa de cendra' Pilar Rahola Columna L'esdevenir d'una família catalana en la convulsa Barcelona de principis del segle XX. 400 p. ↓ 18 21,50 €
Castellà	'Patria' Fernando Aramburu Tusquets La història de dues famílies basques al llarg de gairebé tres dècades. 648 p. = 41 22,90 €	'Más allá del invierno' Isabel Allende Plaza & Janés Les vivències de tres personatges durant un temporal de neu a Nova York. 352 p. = 6 22,90 €	'Escrito en el agua' Paula Hawkins Planeta Una dona cuida la filla de la seva germana després de la mort d'aquesta. 560 p. = 7 19,90 €	'La sustancia del mal' Luca D'Andrea Alfaguara Un documentalista nord-americà investiga uns crims al Tírol. 472 p. = 4 20,90 €	'La chica del tren' Paula Hawkins Booket (Butxaca) Una noia que viatja sempre al mateix tren observa una estranya escena des de la finestra. 496 p. ↑ 76 12,95 €	'El cuento de la criada' Margaret Atwood Salamandra Una inquietant distopia que denuncia la discriminació de les dones. 416 p. ↑ 2 19 €	'Hasta que salga el sol' Megan Maxwell Planeta L'esdevenir sentimental i familiar de dues germanes molt diferents. 480 p. ↑ 6 18,90 €	'La mujer del camarote 10' Ruth Ware Salamandra Una jove periodista és testimoni d'un crim durant un creuer de luxe. 352 p. ↑ 1 19 €	'La uruguaya' Pedro Mairal Libros del Asteroide Les vivències d'un escriptor argentí que viatja a Montevideo per recollir uns diners. 144 p. ↑ 3 15,95 €	'Después del amor' Sónsoles Ónega Planeta La història d'amor d'una dona valenta a l'Espanya dels anys 30 del s. XX. 582 p. ↓ 3 21,90 €

Informació contra narrativa

CRÍTICA 'Cruí', premi Crexells 2017, és una novel·la plena d'errors greus

VICENÇ Pagès Jordà

Cruí, de Joan Buades, és una més de tantes novel·les que s'editen cada any fora dels circuits comercials. L'autor la va presentar a uns quants editors i, davant la manca d'interès, la va acabar publicant ell mateix gràcies a una operació de micromececnatge. El que fa de *Cruí* un llibre singular és que el mes passat va rebre el Premi Crexells atorgat per l'Ateneu Barcelonès, és a dir, que segons els membres del jurat és el millor llibre de narrativa que es va publicar en català durant el 2016. A causa del pre-

mi, el llibre ens interpel·la. El primer contacte físic no és agradable. La llargada de les línies, la mida dels tipus, els marges, la tabulació, l'interlineat, l'ús de la cursiva; tots els elements compositius desanimen el lector, que ha de combatre constantment la temptació d'abandonar. La novel·la, com a tal, presenta tres problemes greus. El primer és la gestió de la informació. *Cruí* és la història d'un metge i activista nazi explicada per ell mateix. Amb 95 anys, a prop del final del camí, se serveix d'una memòria prodigiosa per deixar els seus records en una sèrie de gravacions i en llargues converses (que poden arribar a les quaranta pàgines) que acumulen quantitats in-

▶▶ Joan Buades, autor de 'Cruí', en una imatge recent.

gents d'informació històrica. Aquestes converses presenten un segon problema, que és el de la versemblança dels diàlegs. Els interlocutors del protagonista, o bé li formulen preguntes breus perquè es pugui esplanar, o bé hi afegeixen ells, al seu torn, informacions paral·leles. Accedim així a la història de la Canadència, de la City de Londres, dels cotxes Volkswagen, de la ciutat de Königsberg, del Congrés Eucarístic, de la legió Còndor, de la cervesa Damm, i sobretot de la fugida de nazis que acaben urbanitzant les Balears. En aquestes converses s'alternen les reaccions extremes, com

ara plors i riallades, abraçades i també atacs amb un bastó que amaga una espasa. L'autor intercala, així mateix, apartats teatrals, és a dir, soliloquis on els personatges parlen amb si mateixos i revelen intencions ocultes.

UN NAZI INVERSEMBLANT // Un tercer problema el planteja la figura del nazi nonagenari. No només disposa d'unes facultats mentals i físiques envejables, no només cita clàssics grecs i romans com si hi acabés de parlar, sinó que ha estat a tots els llocs rellevants: al Cau del Llop amb Hitler, a la residència berlinesa de

Göring, a Auschwitz amb Mengele, a París amb Ernst Jünger, a Montserrat amb Himmler (i al Tibet amb l'expedició de les SS), a Marbella amb Leon Degrelle, i encara abans al bombardeig de Dresden i després omplint les Balears d'urbanitzacions. Però potser el moment més xocant es produeix quan un comando dirigit per una jueva de la tercera edat irromp violentament a la mansió i tatua signes nazis al front del propietari.

La figura del solitari poderós encimbellat en una residència cuirassada, voltat de gossos ensinistrats i d'un majordom fidel, repassant el passat de manera teatral, barrejant cinisme i fanatisme, fa pensar en l'Ozimandias de *Watchmen*. El reciclatge organitzat de nazis després de la guerra és també el rerefons del *best-seller* titulat *Odesa*, de Frederick Forsyth, molt llegit als anys 70. En els dos casos, però, la vehiculació d'informació no vulnera la versemblança narrativa. *Cruí*, en canvi, és ofegat pel pes de la informació. Més que una novel·la d'idees, és un cas curiós de teatre d'història. ≡

▶ **'CRUI'**
Joan Buades
Edicions Aïllades
Esgotat en format físic
6,99 € (només a Kindle)

L'èpica de la insignificança

CRÍTICA Antonio Ortuño retrata un personatge orgullosament vençut

RICARDO BAIXERAS

Si fins al moment Antonio Ortuño s'havia ocupat de les diverses manifestacions del món polític, social i cultural, ara, a *La vaga ambició*, mostra un gir singular en la seva escriptura per convertir un llibre de contes en una poètica literària de la quotidianitat, una mena d'èpica de la insignificança que assola Arturo

Murray, personatge que va d'aquí cap allà i d'allà cap aquí, intentant suportar i sobreviure el seu propi temps sent escriptor: «Escribir era la vaga ambición de guerrear contra mil enemigos y salir vivo». I, no obstant, hi ha un aire de família, queda l'estil inconfusible d'Ortuño que ja apareixia a *La señora Rojo*: aparent facilitat idiomàtica, humor cruel convertit en sàtira que

muda el conte en el paràgraf final i escriptura contundent: «Los muertos iluminan la ruta de los vivos. Por eso leemos: para que inflame una antorcha. Bajo su luz escribimos». **ÚLTIM SOSPIR** // Excepte un dels contes –el titulat *Provocación repugnante*, que relata la trobada entre Walter Benjamin i Mikhaïl Bulgàkov–, la resta reflecteix les amargors inti-

mes, conjugals i literàries d'un personatge vençut per les circumstàncies familiars i socials però hissant orgullós la bandera de la derrota. Un escriptor que és capaç d'oferir en les seves classes d'escriptura creativa l'últim sospir de l'escriptor vençut: «La mentira y la usurpación, si son sugestivas, si son hermosas y nos engañan, nos ponen llanto a los ojos y música a la garganta. Escribir es intentar el engaño [...]. Escribir es inventar quiénes somos y por qué estamos en este campo sucio, con una espada en la mano y una cota de malla que parece camisa de hockey, y es encontrar en una mentira absoluta las razones para embestir a la estampida de locos que corren hacia nosotros». L'amargor, la venjança, el trac-

tament irònic de la realitat, l'orgull per ser escriptor i publicar, el ridícul continuat davant la foguera de les vanitats d'un món literari tip d'imbècils i creguts. La circularitat d'uns contes que són principi i final d'una sola història amb aires de novel·la, la d'un escriptor capaç d'esputar: «No vinimos aquí a redactar, damas y caballeros, bestias y diablos: vinimos a cortar gargantas». Hi cap tot en un llibre que fa honor als guanyadors d'anys anteriors del premi Ribera del Duero. ≡

▶ **'LA VAGA AMBICIÓN'**
Antonio Ortuño
Páginas de Espuma
120 pàg. 15 €

Llibreries consultades: Abacus, Casa del Llibre, Documenta, El Corte Inglés, Etcètera, Fnac, La Central i Laie (Barcelona); Saltamartí (Badalona); La Llopa (Calella); La Gralla (Granollers); La Llar del Llibre (Sabadell); El Cau Ple de Lletres (Terrassa); La Tralla (Vic); Llorens (Vilanova i la Geltrú); La Capona (Tarragona); Galatea (Reus); Caselles (Lleida); Geli i Llibreria 22 (Girona).

NO-FICCIO

Català

'La vida que aprenc'
Carles Capdevila
Arcàdia
Una recopilació d'apunts personals del desaparegut periodista català.
224 p.

= 13 16 €

'La gran teranyina'
Roger Vinton
Periscopi
Els secrets dels poders fàctics més influents de Catalunya.
400 p.

= 16 19 €

'El gen'
Siddhartha Mukherjee
La Campana
La recerca per desxifrar el codi que ens defineix com a humans.
712 p.

= 3 24,90 €

'Moros i catalans'
Dolors Bramon
Angle
Història i curiositats de l'època de la dominació musulmana de Catalunya.
224 p.

↑ 4 17 €

'Il·lustres execrables'
Malcom Otero i Santi Giménez
Ediciones B
El costat més fosc de 51 personatges molt il·lustres.
424 p.

↑ 7 18 €

'Educar millor'
Carles Capdevila
Arcàdia
Onze entrevistes amb professionals que es dediquen a l'àmbit de l'educació.
192 p.

↓ 33 12 €

'Destrossa aquest diari'
Kari Smith
Columna
Un original llibre il·lustrat que fomenta la creativitat artística.
224 p.

↑ 48 9,95 €

'Pit i amunt!'
Benet Iñigo
Columna
Un estudi que analitza el significat i la influència social del fenomen casteller.
204 p.

↑ 2 17,50 €

'Caminar'
Henry David Thoreau
Angle
Una defensa filosòfica de les virtuts de caminar.
96 p.

↑ 3 11 €

'Com una pàtria'
Jordi Amat
Edicions 62
Una documentada anàlisi de la vida del polític antifranquista català Josep Benet.
480 p.

↑ 1 21 €

Castellà

'La magia del orden'
Marie Kondo
Aguilar
Un llibre que vol ajudar a posar ordre a casa i també a la vida.
304 p.

↑ 84 14,90 €

'Manual del aprendiz de cocinero'
Diversos autors
Espasa
Tècniques, trucs i receptes del programa 'Masterchef'.
192 p.

= 10 19,90 €

'Cuaderno Blackie Books 6'
Diversos autors
Blackie Books
Un original i divertit quadern de vacances per a adults.
96 p.

↑ 4 12,90 €

'Tú también puedes'
Carlota Corredera
Grijalbo
La popular presentadora explica com va perdre 60 quilos en un any.
224 p.

↑ 8 18,90 €

'Sapiens. De animales a dioses'
Yuval Noah Harari
Debate
Didàctica obra que resumeix l'evolució de la humanitat.
512 p.

↑ 27 19,90 €

'Operación Cataluña'
Francisco Marco
Urano
Revelacions del detectiu que va dirigir l'agència d'espionatge Método 3.
384 p.

↓ 3 22 €

'Cree en ti'
Rut Nieves
Autoeditat
Un llibre que té com a principal objectiu ajudar a millorar l'autoestima.
209 p.

↑ 2 20,80 €

'Adelgaza para siempre'
Ángela Quintas
Planeta
Una dieta fàcil i saludable que vol ajudar a aprimar per sempre.
288 p.

↑ 15 17,90 €

'El país donde florece el limonero'
Helen Attlee
Acantilado
Una original visió de la història d'Itàlia i els seus cítrics.
320 p.

↑ 1 22 €

'Qué nos ha pasado, España'
Fernando Ónega
Plaza & Janés
Una visió personal de l'evolució política i social d'Espanya.
384 p.

↓ 5 21,90 €

NOVETAT LITERÀRIA

CSI i un déu aranya a Ghana

El professor, poeta i 'spoken word' Nii Ayikwei Parkes enfronta un investigador forense amb les tradicions ancestrals africanes a la seva primera novel·la, 'L'enigma de l'ocell blau'

ERNEST ALÓS
BARCELONA

Una atractiva noia amb minifaldilla, amiga d'un ministre, arriba a un poblat aixecant pols amb el seu Mercedes i es dirigeix a la cabanya d'un plantador de cacau. Comença a cridar. A dins ha trobat un munt de carn sangonosa i es desencadena el caos. Arriben els policies de la ciutat, sense poder arrencar res del vell caçador del poble fins que recorden que és un ancià al qual s'han d'adreçar amb respecte. El cas acaba en mans de Kayo, un jove forense educat a Londres, l'únic amb la formació científica necessària per arribar a entendre què ha passat.

Així comença *L'enigma de l'ocell blau / El enigma del pájaro azul* (Club Editor / La Montaña Pelada), la primera i única novel·la del professor, poeta i practicant de l'*spoken word*, amb un peu a Ghana i un altre al Regne Unit, Nii Ayikwei Parkes.

Exploració de contrastos

Una exploració dels contrastos entre camp i ciutat, entre modernitat i tradició, entre el llegat colonial i la cultura local, servida en forma de novel·la negra. Amb un element sobrenatural afegit, la presència d'Ananti, el déu aranya de la mitologia *ashanti*, que és el protagonista de moltes històries de por que s'expliquen als nens en molts països a banda i banda de l'Atlàntic.

La novel·la es desenvolupa entre aquest petit poblat, habitat per només 12 famílies, i la capital de Ghana, Acra. «De vegades, anar de la ciutat al poble és fer un viatge en el temps. Les grans ciutats –explica l'autor, de visita a Barcelona–

JOAN PUIG

►► De visita a Barcelona ► L'escriptor Nii Ayikwei Parkes a la llibreria La Central, a finals de juny.

«M'interessa el poder a través del llenguatge, el poder de l'Estat, el de recordar o oblidar»

van ser construïdes pel poder colonial per convertir-les en un reflex de la metròpolis». Aquest contrast el van viure generacions enviades a formar-se a les escoles de la capital, on se'ls intentava extirpar la seva llengua tribal, però que tornaven constantment al poblat dels seus antecessors. Com va fer el seu pare, saxofonista de jazz i estudiós de la música tradicional. «Es van convertir en canviaformes», comenta, agafant prestat un terme més propi de la literatura fantàstica.

La necessitat d'aquest canviar de

formes per resoldre el misteri és la que descobreixen Kayo i els policies del relat, que han de ser conscients de tot el que han oblidat sobre la natura. «Només al final del llibre la seva educació és completa», explica l'escriptor, que no només va recórrer a la forma de la novel·la policíaca com a vehicle per fer assequibles les seves inquietuds al lector, sinó que es va deixar portar pel record del *pulp* de les seves lectures juvenils. Especialment, de l'afroamericana Walter Mosley.

«Com a escriptor m'interessa el

poder a molts nivells: el poder a través del llenguatge, el poder de l'Estat, el poder d'explicar històries, el poder de decidir oblidar, el poder del record, el poder de la ciència contraposada a les creences d'un petit poble», subratlla Nii Ayikwei Parkes. També l'accés a un àpat o a un altre és una demostració de la posició que un ocupa a la comunitat. El consum de vi o aiguardent de palma, o el que incloguin a la recepta secreta les letals begudes de fabricació casolana, forma part d'aquests rituals. «No és casual que la Màfia sempre estigui menjant», diu rient.

Alguns dels policies i polítics del seu llibre són obertament corruptes. Però creu que seria caure en el clixé haver exagerat aquest element. «El que fa la majoria és saber que aquestes coses passen i acomodar-s'hi», apunta.

«La majoria de policies i polítics saben que hi ha corrupció i s'hi acomoden»

No obstant, l'ús del llenguatge és la principal eina de demostració de poder. L'anglès com a llengua dominant, que s'introdueix en qualsevol discurs com a nota de modernitat o autoritat, o les llengües locals, en concret el *twi*, que es resisteixen a desaparèixer i no deixen de tenyir l'anglès. Un joc lingüístic que si es tradueix el llibre íntegrament al català i al castellà, aplanant-lo, es perdria. «És una demostració de poder dirigir-te a algú en una llengua que no és la seva llengua quotidiana», diu Nii Ayikwei Parkes. Encara que l'opció de mantenir en *twi* o en anglès les paraules que denoten alguna d'aquestes dues posicions, la de la llengua dominant i la de la llengua resistent, fa el text de lectura més rica però més àrdua, amb el glosari final com una eina del tot imprescindible. ≡